

Bērna talanta potenciāla identificēšanas indikatori intelektuālajā jomā

Pamatinformācija

Vārds, uzvārds: _____

Metodikas aizpildīšanas datums: _____

Bērna vecums (pilni gadi): _____ Bērna dzimums: vīr. siev.

Klase/grupa: _____

Saistība ar bērnu:

- audzinātāja (-s)
- psihologs
- cits pedagogs _____

Informācijai

- ✓ Identificēšanas indikatoru sarakstus var aizpildīt pedagogs, kurš bērnu pazīst ne mazāk kā 6 mēnešus un sadarbojas ar bērna ģimeni.
- ✓ Pedagogam ir jāveic novērojumi vairāku mēnešu griezumā, pēc iespējas daudzveidīgākās mācību un ārpus mācību darba situācijās. (Par novērojumu veikšanu lasīt sadaļā "Kā ir iespējams identificēt bērna talanta potenciālu izglītības iestādē?").
- ✓ Objektīvākai novērošanai un interpretācijai identificēšanas indikatoru sarakstus ieteicams aizpildīt vairāk nekā vienam pedagogam.
- ✓ Būtiski ir iesaistīt vecākus, lai iegūtu precīzāku informāciju un pilnīgāku novērtējumu par bērna uzvedības izpausmēm dažādās vidēs. Sadarbība ar vecākiem notiek sarunu veidā.

Instrukcija

Katrai sniegtajai atbildei ir jāatspoguļo, cik bieži var novērot noteiktas bērna talanta potenciāla izpausmes. Bērna darbībā, sniegumā var neatspoguļoties visas minētās izpausmes, kā arī sarakstā var būt neietvertas kādas specifiskas konkrētā bērna talanta potenciāla izpausmes. Katram indikatoram atzīmē tikai vienu atbildes variantu labajā pusē, izvēloties un apvelkot vienu no četrām izvēlēm, kas visprecīzāk atspoguļo konkrētā indikatora izpausmes biežumu:

- 1) "nekad" – bērnam šāda talanta potenciāla izpausme nav novērota;
- 2) "reti" – bērnam šāda talanta potenciāla izpausme novērojama reti, atsevišķas reizes;
- 3) "bieži" – bērnam šāda talanta potenciāla izpausme novērojama bieži, laiku pa laikam;
- 4) "vienmēr" – bērnam šāda talanta potenciāla izpausme novērojama pastāvīgi, konsekventi.

Pēc aizpildīšanas pārliedzieties, vai esat atzīmējis(-usi) visus indikatorus.

Metakognitīvā domāšana – apzināts domāšanas process, kas ietver izpratni par saviem domāšanas procesiem, domāšanas procesu regulāciju un kontroli.	Nekad	Reti	Bieži	Vienmēr
1. Izrāda interesi, koncentrējas uz jaunu zināšanu apguvi, pastāvīgi un patstāvīgi meklē un apgūst jaunu informāciju.				
2. Patstāvīgi meklē informāciju par sev interesējošām tēmām.				
3. Mācīšanās procesu plāno atbilstoši savām interesēm, pielāgo stratēģijas uzdevumu veikšanai vai mērķa sasniegšanai.				
4. Mācīšanās procesā vadās pēc savas iekšējās iniciatīvas un apzinātiem domāšanas procesiem.				
5. Saskaņojas ar grūtībām, neizrāda apjukumu, bet turpina iesākto vai meklē citas stratēģijas mērķa sasniegšanai.				
6. Uzdod daudz jautājumu, lai izprastu, kāpēc un kā notiek lietas, kas notiks tālāk vai kā darbojas savstarpēji saistīti procesi.				
7. Demonstrē plūstošu un fleksiblu domāšanu: maina risinājuma algoritmus.				
8. Efektīvi pārvar šķēršļus, kas kavē iepilnnotā mērķa sasniegšanu mācību procesā vai ikdienas situācijās.				
9. Saistībā ar mācīšanās pieredzi apzinās gan patīkamas, gan nepatīkamas emocionālās izpausmes un ar tām saistītās domas, spēj uzmundrināt sevi un mazināt negatīvo domu ietekmi.				
10. Apzinās savas vēlmes, personīgos resursus un pieredzi saistībā ar mācīšanos.				

Kritiskā domāšana – mērķtiecīgs, pašrefleksīvs un analītisks domāšanas process, kas ietver informācijas izvērtēšanu, argumentu un faktu analīzi, spriešanu un secinājumu veidošanu, lēmumu pieņemšanu.	Nekad	Reti	Bieži	Vienmēr
1. Paplašina savu redzējumu par problēmām, meklē iespējamus risinājumus.				
2. Tiek noskaidrot veicamā uzdevuma, informācijas nozīmi un pielietojamību, un iespējamo tālāko ietekmi.				
3. Tiek izzināt lietu, parādību pamatprincipus, uzlūko notiekošo vai faktus kopveselumā.				
4. Spēj informāciju sasaistīt, integrēt pieredzē un daudzveidīgi pielietot.				
5. Izrāda elastību atšķirīgam viedoklim: uzklausa, akceptē atšķirīgu redzējumu un veido savu viedokli.				
6. Atpazīst kļūdainus pieņēmumus, aizspriedumus un māņus, pamatoti noraida nepatieso informāciju.				
7. Jautā, lai iegūtu un analizētu informāciju.				
8. Izrāda neatlaidību, izskaidrojot informāciju.				
9. Demonstrē jaunas risinājumu pieejas un atjautību, izskaidrojot informāciju un izskaidrojot savu viedokli.				
10. Ātri pamana un norāda uz informācijas neatbilstību, nesaskaņotību vai nekorektību.				

Sistēmiskā domāšana – problēmas vai procesa uzlūkošana kopainā, kurā atsevišķu elementu kopas tiek pārbaudītas, izvērtēta to saikne un savstarpējā mijiedarbība.	Izpausmes biežums			
	Nekad	Reti	Bieži	Vienmēr
1. Saskata un apsver konteksta (ārējo apstākļu, fona izmaiņu) ietekmi uz konkrētu notikumu vai parādību kopu.				
2. Demonstrē izpratni par savstarpēji saistītu faktoru un procesu mijiedarbību.				
3. Saskata cēloņu un sekū sakarības, izprot lietu, notikumu vai apstākļu ietekmi uz noteiktu procesu.				
4. Meklē faktus, kopējas likumsakarības, lai izveidotu vienotu, sistēmisku problēmas (lietas, apstākļu, notikuma) redzējumu.				
5. Mācīšanās procesā un zināšanu, prasmju reproducēšanā adekvāti izmanto abstraktus konceptus, precīzi definētus terminus.				
6. Spēj patstāvīgi izvērtēt un apvienot konceptus.				

Atmiņa – informācijas atkodēšanas, saglabāšanas un reproducēšanas process, kas nodrošina iepriekšējās pieredzes un zināšanu pielietošanu tagadnes situācijās.	Izpausmes biežums			
	Nekad	Reti	Bieži	Vienmēr
1. Ātri iegaumē un viegli reproducē dažādu faktoloģisku informāciju.				
2. Demonstrē zināšanu noturību, precīzi reproducē būtiskākos noteiktas informācijas aspektus.				
3. Precīzi un ātri iegaumē informāciju neatkarīgi no traucējošiem ārējiem apstākļiem vai neapmierinošas fiziskās vai emocionālās pašsajūtas.				
4. Apgūst mācību vielu un mācās ātrāk nekā vienaudži, nav nepieciešama atkārtošana vai praktiska darbošanās.				
5. Ātri iegaumē simbolus, formulas, likumus un viegli tos reproducē praktiskā darbībā.				
6. Atsaucas uz netīši iegaumētas informācijas aspektiem, detalizēti atceras notikumus.				
7. Ātri veic prātā aritmētiskas manipulācijas, arī sarežģītus vai daudzpakāpes aritmētiskus uzdevumus.				
8. Demonstrē izcilas iemaņas saņemtās informācijas strukturēšanā vai sakārtošanā.				
9. Demonstrē plašu aktīvo vārdu krājumu.				
10. Demonstrē runā atbilstošus, sarežģītus un precīzus jēdzienus.				

Uztvere – veids, kādā caur maņām uztvertā informācija tiek uzlūkota, izprasta vai interpretēta.	Nekad	Reti	Bieži	Vienmēr
1. Ievēro un detalizēti raksturo dažādu maņu uztvērumus (vizuālus, audiālus, kinestētisku u.c.).				
2. Spēj pārveidot neskaidru vizuāla vai audiāla satura informāciju konkrētā tēlā.				
3. Izdala un apvieno uztvērumu atsevišķus elementus, veidojot veselu tēlu.				
4. Apstrādā un izprot lielu informācijas apjomu par konkrētu apgūstamo vai sev interesējošu tēmu.				
5. Reproducē uztvērumus niansēti un detalizēti.				
6. Novērtē precīzi telpas vai objekta parametrus, aplūkojot plaknes objektus.				
7. Vizualizē dažādus konceptus, veidojot grafiskus tēlus, tabulas, shēmas.				
8. Iegaumē un atceras skaitļu kombinācijas, telpiskus orientierus (ceļu), jēdzienus, veido prātā vizuāli telpiskus tēlus.				

Secinājumi:
